

1. Overzichtsdocument Normenkaders Rijkspas

Versie 7.0

Datum	September 2013
Status	Definitief

Colofon

Programmanaam	Rijkspas
Versienummer	7.0
Datum	September 2013
Auteur	Organisatie Rijkspas

Versiebeheer		
Versie	Datum	Opmerkingen
C 0.1	21-07-2008	Eerste conceptversie
C 0.2	21-08-2008	Commentaar eerst versie verwerkt
D 1.0	26-08-2008	Versie zoals behandeld in stuurgroep Rijkspas dd 2-9-2008
D 2.0	27-11-2008	Bijgewerkt als gevolg van vaststelling alle normenkaders per 27-11-2008 toevoeging van bijlage 1
D 3.0	15-5-2009	Bijgewerkt als gevolg van aanpassing document Electronische Standaard Kaartcodering, Infrastructuur Rijkspas plateau-1 Kaartfamilie Rijkspas Bijlage 4: Functionele specificaties berichtenverkeer, Infrastructuur Rijkspas plateau-1 Bijlage 5: technische specificaties Berichtenverkeer (XML,WSDL,XSD)
D 3.1	22-7-2009	Actualisatie als gevolg van: -Implementatie pasproductie -Implementatie Rijkspasverkeershub -Gereed komen kaartlezers -Implementatie sleutelmanagement Implementatie CMS berichten (Planon)
D4.0	Mei 2011	Aanpassingen als gevolg van: -Inconsistenties in de tekst -Inhoudelijke aanpassingen -Toevoegingen bijlagen
D4.1	September 2011	Nieuwe versie toegevoegd: 02. Gemeenschappelijk ontwerp operationele processen Rijkspas versie 5.1
D6.0	Mei 2012	Alle Normenkaders opgetrokken naar versie 6.0 n.a.v. bevindingen Gateway Review 2011 en de verwerking van interdepartementale fysieke toegang in de Normenkaders

D7.0	September 2013	<p>Actualisatie in de Normenkaders als gevolg van:</p> <ul style="list-style-type: none">-Beschikbaar komen T-pas-Introductie I-pas-Interdepartementale sleutel op de B-pas (n.a.v. verzamelgebouwen)-Groepstoegangsaanpassingen-Heractivatie interdepartementale toegang na heractivatie Rijkspas-Uitbreiding berichtenverkeer CMS naar TCS met optionele profielinformatie-Reset-doopkaarten-Interdepartementale gebruik Future Use doopkaart (6D)-Uitbreiding Normenkader met 14. Definities en afkortingen Normenkader Rijkspas-Uitbreiding Normenkader met 15. Bijlage 12: Procedures betreffende Sleutel materiaal voor kaartlezers
------	----------------	--

Inhoud

Colofon—2

1 Inleiding—5

2 Toelichting Rijkspas—6

2.1 Inleiding—6

2.2 Beheer van de normenkaders—6

3 Uitgangspunten—7

3.1 Centrale productie van Rijkspassen—7

3.2 Implementatie bij de deelnemende organisaties—7

3.3 Auditering—7

4 Overzicht Normenkaders—9

Bijlage 1: Rubricering en distributie normenkader—11

1 Inleiding

Dit document geeft een overzicht van algemene uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de Rijkspas, alsook een overzicht van de Normenkaders, die ten behoeve van een succesvolle implementatie zijn opgesteld.

Dit document is als volgt opgebouwd:

In Hoofdstuk 2 is een algemene toelichting opgenomen over de Rijkspas, haar doelstellingen en de wijze waarop de normenkaders worden beheerd.

In Hoofdstuk 3 is een aantal belangrijke uitgangspunten voor de Rijkspas uiteengezet.

In Hoofdstuk 4 is een overzicht opgenomen van alle normenkaders.

In Bijlage 1 tenslotte, is opgenomen, of en zo ja welke rubricering de verschillende documenten conform het VIRBI dragen. Rubricering impliceert dat bepaalde documenten niet vrij voor een ieder toegankelijk zijn. Om die reden is in Bijlage 1 tevens opgenomen welke documenten aan welke doelgroepen worden verspreid.

2 Toelichting Rijkspas

2.1 Inleiding

Doelstelling van de Rijkspas is het ontwikkelen en realiseren van een samenhangend concept voor een uniforme, veilige, flexibele, efficiënt en effectief geregelde toegangscontrole bij de Rijksoverheid. Het concept bestaat uit interdepartementale afspraken over technologie en processen in het kader van de toegangscontrole. Voor Rijkspas zijn normenkaders vastgesteld met betrekking tot o.a. de volgende componenten:

- Card- en chiptechnologie;
- (ICT-)infrastructuur voor toegangscontrole en cardmanagement;
- Processen voor uitgifte, beheer en inname van toegangspassen en (inter)departementale toegangsrechten.

De Rijkspas fungeert primair als toegangspas (identificatie- en authenticatiemiddel). Naast fysieke toegangscontrole (toegang tot gebouwen/locaties) is de Rijkspas ook geschikt als middel voor "logische" toegangscontrole (toegang tot ICT-netwerken) en andere toepassingen, zoals "follow me" printen en het beveiligen en elektronisch ondertekenen van documenten en emailberichten. Dit maakt de Rijkspas een multifunctionele smartcard.

De normenkaders bevatten de noodzakelijke afspraken over uitgangspunten, processen, systemen, ontwerpen, specificaties etc. die nodig zijn voor een succesvolle implementatie en borging.

Doelstelling van dit document is overzicht te geven van de verschillende normenkaders ten behoeve van de Rijkspas en de onderlinge samenhang. Het overzicht van alle normenkaders wordt in hoofdstuk 4 weergegeven.

2.2 Beheer van de normenkaders

De normenkaders zijn opgesteld door het programma Rijkspas. De formele vaststelling hiervan heeft plaatsgevonden in de interdepartementale stuurgroep Rijkspas. Gedurende de loop van het programma is het beheer over de normenkaders door het programma Rijkspas uitgevoerd.

De Normenkaders worden ca. 2 keer per jaar doorgenomen en, indien nodig, geactualiseerd.

3 Uitgangspunten

3.1 Centrale productie van Rijkspassen

Een eerste belangrijk uitgangspunt is de centrale productie van de pas. Alle Rijkspassen zijn voorzien van grafische echtheidskenmerken om aan de gestelde beveiligingseisen te voldoen. In dat kader is tevens gekozen voor het uitgeven van unieke kaartnummers en beveiligd sleutelmanagement. Een centrale pasproductie biedt tevens voordelen op het gebied van schaalgrootte.

3.2 Implementatie bij de deelnemende organisaties

De beheerorganisatie Rijkspas ondersteunt de deelnemende organisaties in de implementatie van de Rijkspas.

3.3 Auditering

Een belangrijke voorwaarde in het concept Rijkspas is onderling vertrouwen aangezien de Rijkspas organisatie overstijgend (interdepartementaal) gebruikt kan worden voor toegang. De deelnemende organisaties moeten er op kunnen vertrouwen dat de aanvraag, productie, uitgifte, beheer en inname van de passen, conform de vastgestelde normen plaatsvindt, waardoor het gewenste beveiligingsniveau gewaarborgd wordt. Deelnemende organisaties moeten van elkaar weten dat zij aan het normenkader voldoen en daardoor het gewenste beveiligingsniveau kunnen waarborgen. Om een correcte implementatie van alle voorgeschreven (beveiligings)maatregelen te kunnen borgen worden er audits uitgevoerd bij de deelnemende organisaties op zowel procesmatig als technisch vlak. Deze audits zijn in te verdelen in 3 groepen:

- Audits op het gebied van Veiligheid
- Audits op het gebied van Processen
- Audits op het gebied van Brongegevens (Identity Management)

Audits Veiligheid Het NBV toetst in hoeverre de verstrekte specificaties en de eisen in het Normenkader Beveiligingsconcept Rijkspas zijn vertaald naar een veilige implementatie op departementaal niveau. Hierbij gaat het om zaken als de veiligheid van de paslezers, de communicatieverbindingen met de verkeershub en het sleutelmanagement.

Audit Processen

Het Interdepartementaal Overlegorgaan Departementale Accountantsdiensten (IODAD) is opdrachtnemer van de audits op het gebied van de processen. Het Normkader stelt eisen aan de inrichting en uitvoering van deze processen bij de departementen, het Normenkader Gemeenschappelijke ontwerp operationele processen. De Audit Dienst Rijk (ADR) coördineert de activiteiten op het gebied van de audits. Samen met de departementale auditdiensten toetsen zij de procesbeschrijvingen en de operationeel zijnde processen.

Audit Brongegevens

De beheerorganisatie Rijkspas voert de initiële audit uit t.a.v. de brongegevens. In de audit wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de deelnemende organisaties beschikken over bronregistraties met juiste en actuele gegevens over de aspirant kaarthouders en dat de processen op het gebied van het lifecycle management adequaat binnen de bedrijfsvoering worden uitgevoerd.

Beoordeling auditrapportages

Bovengenoemde audits maken onderdeel uit van de aansluitprocedure van de Rijkspas. Op enig moment komen de uitkomsten van de verschillende auditprocessen samen.

Op basis van de rapportages wordt het besluit genomen of een organisatie voldoende uitvoering heeft gegeven aan de normen die door de Rijkspas aan iedere deelnemer worden gesteld. Na een positief besluit kan de organisatie de passen bestellen en uitgeven.

De uitkomsten van deze audits vormen de basis voor de jaarlijkse herhalingsaudits die worden uitgevoerd door de ADR.

4 Overzicht Normenkaders

Hieronder wordt kort beschreven uit welke Normenkaders de Rijkspas bestaat. Een overzicht van de Normenkaders zijn opgenomen in bijlage 1.

Onderwerp	Normenkader	Opmerking
Overzicht alle normenkaders	Dit document bevat informatie over: <ul style="list-style-type: none"> ● De Rijkspas algemeen ● overzicht bestaande normenkaders 	Verwijzing naar normenkaders van de Rijkspas.
Processen	Normenkader: Gemeenschappelijk ontwerp operationele processen Rijkspas (Plateau 1).	Specificatie van alle processen met betrekking tot uitgifte, beheer en inname van alle Rijkspassen
Systematiek voor auditing	Zie paragraaf 3.3	
De kaart	Functioneel ontwerp gegevens in de pas. Opgenomen in normenkader kaartfamilie Rijkspas	Functionele specificatie van de gegevens die in de contactloze en contactchip van de Rijkspas zijn opgenomen.
	Functioneel ontwerp gegevens op de pas. opgenomen in normenkader: Kaartfamilie Rijkspas	Functionele specificatie van de gegevens die op de buitenzijde van de Rijkspas zijn opgenomen.
	Grafisch ontwerp. opgenomen in normenkader: Kaartfamilie Rijkspas	Het grafisch ontwerp van de Rijkspas conform de rijksbrede huisstijl.
	Kaartfamilie Rijkspas. opgenomen in normenkader Kaartfamilie Rijkspas	De specificatie van alle verschillende typen Rijkspas.
	Technische specificatie chipvulling: Elektronische standaard Rijkspas (kaartcodering).	Dit normenkader bevat de technische specificatie van de chipvulling van de contactloze en contactchip van de Rijkspas.
	Infrastructuur Rijkspas	Globaal concept en systeemarchitectuur: Normenkader Infrastructuur Rijkspas Fysiek Toegang Dit document bevat: <ul style="list-style-type: none"> ● algemeen concept en architectuur, ● specificaties ten behoeve van <Verkeershub>, <CMS>, <TCS>, <GTM> en randapparatuur. ● Berichtenverkeer.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Aanleveren Fotomateriaal. 	
Beveiligings- concept Rijkspas	<p>Een document, waarin de verschillende aspecten van beveiliging zijn opgenomen. Het document kent de volgende driedeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● beveiligingsdoelen, dreigingen en maatregelen ● ketenoverzicht / architectuur ● sleutelmanagement. 	<p>Dit document bevat alle verschillende aspecten vanuit de optiek van beveiligingsdoelstellingen, de onderkende risico's en de genomen maatregelen.</p> <p>Het onderwerp sleutelmanagement is één van de pijlers van het beveiligingsconcept.</p>

Bijlage 1: Rubricering en distributie normenkader

Nr	Document	Versie-nummer	datum	Rubricering	Doelgroep
1	Overzicht alle normenkaders	7.0	September 2013	Geen	Algemeen
2	Gemeenschappelijk ontwerp operationele processen Rijkspas	7.0	September 2013	Geen	Algemeen
3	Kaartfamilie Rijkspas	7.0	September 2013	Geen	Algemeen
4	Elektronische Standaard Rijkspas (kaartcodering)	7.0	September 2013	Departementaal Vertrouwelijk	1. Pasproducent; 2. Sleutelbeheerder.
5	Normenkader Infrastructuur Rijkspas Fysieke Toegang (inclusief bijlagen 1, 2, 3)	7.0	September 2013	Geen	Algemeen
6	Normenkader Infrastructuur Rijkspas Bijlage 4: Functionele specificaties berichtenverkeer	7.0	September 2013	Geen	Algemeen
7	Normenkader Infrastructuur Rijkspas Bijlage 5: Technische specificaties Berichtenverkeer (XML,WSDL,XSD)	7.0	September 2013	Geen	Algemeen
8	Normenkader Infrastructuur Rijkspas Bijlage 6: Functionele specificaties Verkeershub	2.0	Nov 2008	Geen	Leverancier Verkeershub Upgrade in 2013
9	Normenkader Infrastructuur Rijkspas Bijlage 7:Use cases CMS	1.0	Mei 2011	Geen	Vervallen
10	Normenkader Infrastructuur Rijkspas Bijlage 8: Acces Control Reader Rijkspas	7.0	September 2013	Departementaal Vertrouwelijk	1.Sleutelbeheerder 2. Leveranciers kaartlezers
11	Normenkader Infrastructuur Rijkspas Bijlage 9: specificaties Rijkspas aanleveren fotomateriaal	7.0	September 2013	Geen	Algemeen
12	Normenkader Infrastructuur Rijkspas Bijlage 10: Pincode Terminal	7.0	September 2013	Geen	Algemeen
13	Normenkader Infrastructuur Rijkspas Bijlage 11: Overzicht Rijkspas compatibele systemen/apparatuur	7.0	September 2013	Geen	Algemeen
14	Definities en afkortingen Normenkader Rijkspas	7.0	September 2013	Geen	Algemeen
15	Normenkader Infrastructuur Rijkspas Bijlage 12: Procedures betreffende Sleutelmetaal voor kaartlezers	7.0	September 2013	Geen	Algemeen
16	Normenkader beveiliging deel 1, doelen, dreigingen,	2.0	27-11-2008	STG. CONFIDENTIEEL	AIVD/NBV en sleutelbeheerder

	maatregelen.				
17	Normenkader beveiliging deel 2, Ketenoverzicht.	2.0	27-11-2008	STG. CONFIDENTIEEL	AIVD/NBV en sleutelbeheerder
18	Normenkader beveiliging deel 3, Sleutelmanagement.	2.0	27-11-2008	STG. CONFIDENTIEEL	AIVD/NBV en sleutelbeheerder

Distributie	Documentnummers																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Deelnemende organisaties	x	x	x		x	x	x				x	x	x	x	x			
Functionele beheerorganisatie	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x			
Hostingpartij verkeershub	x				x	x	x	x			x	x	x	x	x			
Leverancier software verkeershub	x				x	x	x	x			x	x	x	x	x			
Sleutelbeheerder/ AIVD/ NBV	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x
Auditdienst Rijk (ADR)	x	x	x		x	x	x				x	x	x	x	x			
Pasproducent	x		x	x	x	x	x							x				
Leverancier Kaartlezers	x									x		x		x	x			

De documenten zijn normatief en specificerend. Daarnaast zijn er documenten beschikbaar waarin gebruik en implementatie nader worden toegelicht. Deze maken formeel geen onderdeel uit van het Normenkader maar zijn bedoeld ter ondersteuning.

Alle documenten zijn tevens opgenomen in het document " documentenbeheer Rijkspas.doc", dat te vinden is op de samenwerkingsruimte Rijkspas.